

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
Едуард СИВОХОП
«27» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД І КОНСУЛЬТУВАННЯ
БАТЬКІВ, ЯКІ МАЮТЬ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Олігофренопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни **«Психолого-педагогічний супровід і консультування батьків, які мають дітей з особливими освітніми потребами»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **016 Спеціальна освіта** предметної спеціальності (спеціалізації) **016.02 Олігофренопедагогіка** освітньої програми **«Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини»**

Розробник: Світлана СТЕБЛЮК, доктор педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 15 від «26» червня 2024 року

Завідувач кафедри Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від « 27 » червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90	4-й	4-й
Кількість модулів – 1	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	7-й	7-й
	Лекції:	
	20 год.	4 год.
	Практичні (семінарські):	
	24 год.	8 год.
	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
46 год.	78 год.	
Вид підсумкового контролю: залік		
Форма підсумкового контролю: усна		

2.МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід і консультування батьків, які мають дітей з особливими освітніми потребами» побудована з урахуванням змісту Освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фахівців ОС бакалавра за спеціальністю 6.016 Спеціальна освіта. Дисципліна спрямована на оволодіння знаннями щодо психолого-педагогічних засад супроводу та консультування родин, які мають дітей з особливими освітніми проблемами.

Мета навчальної дисципліни – розкрити теоретико-методичні засади психолого-педагогічного супроводу і консультування батьків, які мають дітей з особливими освітніми потребами; забезпечення партнерської взаємодії з батьками як членами команди супроводу в інклюзивному освітньому середовищі.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни формуються складові професійної компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність вирішувати конкретні проблеми і практичні завдання професійної діяльності щодо формування свідомої мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук про здоров'я і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення в суспільстві на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні знання у сфері професійної діяльності (навчання, виховання та корекція порушень розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями).

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення інтелекту, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми та підлітками з інтелектуальними та комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання інтелектуальних порушень, затримки психічного розвитку, розладів спектру аутизму, комплексних порушень психофізичного розвитку, в структурі яких є інтелектуальні, у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, порушень емоційно-вольової сфери, налагодження комунікації в процесі виховання дітей з особливими освітніми потребами.

СК-7. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-8. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища; сприяти створенню закладів освіти як навчальних спільнот, які поважають, заохочують та відзначають досягнення всіх вихованців

СК-11. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з інтелектуальними або комплексними порушеннями, в структурі яких є інтелектуальні; розуміння цінності спільної роботи з батьками і сім'ями як важливого ресурсу для навчання учнів з порушеннями розвитку.

СК-12. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-13. Здатність до розуміння цінності різноманіття особистості як однієї з умов забезпечення прогресу в розвитку дитини із психофізичними порушеннями, як ресурсу і активу для освіти; здійснення інклюзивного навчання на основі визначення актуального і потенційного рівня розвитку; сприяння академічному, соціальному та емоційному навчанню дитини з особливими освітніми потребами; уміння добирати і застосовувати методи, засоби і прийоми роботи, використовувати різноманітність у навчальних підходах та стилях як ресурс для навчання, адаптувати та модифікувати зміст навчального матеріалу для

задоволення особливих освітніх потреб дітей із психофізичними порушеннями розвитку, в тому числі з порушеннями інтелекту; забезпечення дружньої та безпечної атмосфери для інклюзивного навчання, що сприяє кращому навчанню та соціалізації дитини з особливими освітніми потребами; сприяти створенню шкіл як навчальних спільнот, які поважають, заохочують та відзначають досягнення всіх учнів.

СК-14. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку та їхньої соціальної інтеграції.

СК-15. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-18. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку. «Здоров'я людини»

СК-1.2. Здатність до застосування психологопедагогічних та фахових знань у процесі викладання предмету «Основи здоров'я»; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби навчання і виховання для формування навичок здорового способу життя учнів, організації раціонального харчування, підтримання оптимальної рухової активності; здатність до організації освітньо-виховного процесу з вивчення основ здорового способу життя на основі педагогічних теорій та фахових знань з методики викладання. Володіння теоретичними і практичними концепціями, що лежать в основі інклюзивної освіти, та їх реалізація в умовах роботи у відповідних закладах.

СК-1.3. Здатність до саморегуляції та здорового способу життя. Розуміння необхідності та вміння вести здоровий спосіб життя, раціонально харчуватися, забезпечувати оптимальну рухову активність, пропагувати та впроваджувати різні аспекти здорового способу життя серед дітей та молоді. Здатність спонукати дітей та молодь до ведення здорового способу життя та збереження власного здоров'я.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід і консультування батьків, які мають дітей з особливими освітніми потребами» є опанування таких навчальних дисциплін Освітньо-професійної програми (ОПП):

ОК 16. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога

ОК 17. Педагогіка інклюзивного навчання

ОК 19. Корекційна психопедагогіка

ОК 21. Психолого-педагогічні основи діяльності асистента вчителя, асистента вихователя закладів освіти

ОК 28. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями аутичного спектру в освітньому просторі

ОК 40. Педагогічна практика у спеціальних ЗЗСО та ЗЗСО з інклюзивним та інтегрованим навчанням

ОК 41. Педагогічна практика у спеціальних та інклюзивних групах ЗДО та навчально-реабілітаційних центрів

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до Освітньої програми вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями інтелекту, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 7
Вміє аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування обмеження функціонування дитини з порушеннями інтелекту та комплексними порушеннями, в структурі яких є порушення інтелекту.	ПРН 13
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з порушеннями інтелекту, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 14

Здатний співпрацювати з батьками дітей з особливими освітніми потребами, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, фізичними терапевтами, вчителями, вихователями).	ПРН 17
Має навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни ««Психолого-педагогічний супровід і консультування батьків, які мають дітей з особливими освітніми потребами»».

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями інтелекту, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 7
Вміє аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування обмеження функціонування дитини з порушеннями інтелекту та комплексними порушеннями, в структурі яких є порушення інтелекту, рекомендації батькам дітей з ООП.	ПРН 13
Володіє методиками сприяння соціальній адаптації осіб з порушеннями інтелекту, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності та наданні консультування щодо їх застосування батькам дітей з ООП.	ПРН 14
Здатний співпрацювати з батьками дітей з особливими освітніми потребами, особами, які їх замінюють, спеціалістами інших галузей (медиками, психологами, фізичними терапевтами, вчителями, вихователями).	ПРН 17
Має навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- письмові роботи (ситуаційні завдання, аналітичні справи, синтетичні справи, тестові завдання, модульна контрольна робота);
- усні відповіді (експрес опитування, фронтальне та індивідуальне опитування, інформаційні повідомлення);
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: письмові роботи, усні відповіді. Форма модульного контролю: письмова – завдання теоретичного та практичного спрямування. Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка модульного контролю складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю, написання модульної контрольної роботи (табл. 5.2).

Таблиця 5.2.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модуль на контроль на робота	Сума
П 1	П 2	П 3	П 4	П 5	П 6	П 7	П 8	П 9	П 10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Критерії модульного поточного оцінювання для денної форми навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної

дисципліни є: правильність і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи навчальних завдань, рівень знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння аналізувати педагогічні явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань. Кількість балів виставляється інтегровано за роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи і включає: виконання письмових робіт (ситуаційні завдання, аналітичні вправи, синтетичні вправи, тестові завдання, модульна контрольна робота); усні відповіді (експрес опитування, фронтальне та індивідуальне опитування, інформаційні повідомлення);

Загальна кількість балів модульного поточного оцінювання – 100 (таблиця 5.3)

Таблиця 5.3.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для здобувачів освіти денної форми навчання

Показники	Загальна к-сть балів
Змістовий модульний контроль № 1, 2	
Оцінювання роботи на практичних заняттях, інтегроване з самостійною роботою студента: – виконання письмових робіт (ситуаційні завдання, аналітичні вправи, синтетичні вправи, тестові завдання, модульна контрольна робота); – усні відповіді (експрес опитування, фронтальне та індивідуальне опитування, інформаційні повідомлення);	50
– модульна контрольна робота Максимальна к-сть балів – 50	50
Разом	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи для здобувачів освіти

Модульна контрольна робота оцінюється в 50 балів та складається із завдань теоретичного та практичного спрямування. Кількість варіантів завдань відповідає кількості студентів групи. Серед завдань: теоретичні питання, практичні завдання.

Критерії оцінювання: правильність відповіді, повнота висвітлення змісту питання, аргументація відповіді, знання методів, орієнтування у ключових

поняттях; логічне, послідовне викладення думок, узагальнення, підбиття підсумків; дотримання норм культури писемного мовлення, наукового стилю викладу думок.

До оцінки модульної контрольної роботи додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю для денної та заочної форми навчання

Підсумковий модульний контроль включає наступний вид контролю: залік. До заліку допускаються тільки ті студенти, які отримали 60 балів і більше за підсумками змістового модуля. Максимальна оцінка складає 100 балів.

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль. Теоретико-методичні засади психолого-педагогічного супроводу та консультування батьків дітей з ООП

Тема 1. Сім'я як соціальний інститут

Предмет, об'єкт та завдання дисципліни. Сім'я як система та мала група. Функції та рольова структура сім'ї. Характеристика структурних елементів сім'ї. Соціально-психологічна модель сімейних відносин. Форми сімейних стосунків. Психологічні механізми впливу батьків на особистість дитини.

Система ціннісних орієнтацій сім'ї.

Науковий вклад з питання особливостей виховання дітей з ООП у сім'ї: картотека публікацій.

Тема 2. Специфіка сімейного впливу на розвиток особистості дитини

Сім'я як інститут виховання та соціалізації дитини з ООП. Батьківське ставлення. Типи і стилі батьківського виховання. Роль батька і матері в сімейному вихованні. Основні психолого-педагогічні моделі дитячо-батьківських відносин: психоаналітична, біхевіоральна, гуманістична.

Стилі сімейного виховання.

Можливості реалізації виховного потенціалу сучасної сім'ї.

Тема 3. Організаційно-психологічні засади супроводу родин, в яких виховуються діти з особливими освітніми потребами

Рівноправне партнерство між батьками та фахівцями. Супровід як розуміння та підтримка. Первинні та вторинні порушення розвитку дитини. Спрямованість та особливість педагогічного корегувального впливу на дитину. Провідні напрямки виховання дітей з ООП в сім'ї.

Забезпечення ефективної комунікативної взаємодії. Етика спілкування.

В. Сухомлинський про батьківську любов («Батьківська педагогіка», «Моральні цінності», «Ми продовжуємо себе в дітях»).

Тема 4. Консультування сім'ї як чинник формування батьківської компетентності

Визначення поняття «консультування». Сфери застосування психологічного консультування. Специфіка сімейного консультування батьків дітей з ООП. Основні стадії сімейного консультування. Теоретичні моделі сімейного консультування. Консультування сім'ї з приводу труднощів у взаєминах з дітьми. Етапи консультативної бесіди. Методики корекції дитячо-батьківських взаємин.

Педагогічна система підвищення педагогічної культури батьків.

Особливості використання методів і прийомів сімейного консультування.

Тема 5. Психолого-педагогічний супровід та консультування батьків дітей з ООП у закладах дошкільної освіти

Індивідуальні особливості дітей дошкільного віку. Проектування етапів соціалізації дитини з ООП. Методи вивчення сім'ї. Метод спостереження і прямого вивчення сім'ї. Прийоми створення виховуючих ситуацій. Організація надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами.

Співпраця фахівців команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами з батьками в умовах ЗДО.

НУМО! цифрова екосистема для розвитку дошкільнят: методичні нотатки (аналіз матеріалів Інтернет-платформи)

Тема 6. Сутність психолого-педагогічного супроводу на рівні закладу загальної середньої освіти

Принципи побудови роботи з батьками. Співпраця вчителя, асистента вчителя і батьків як умова успішного освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами. Роль практичного психолога як члена команди супроводу інклюзивного процесу. Форми роботи психолога з батьками дітей з особливими освітніми потребами. Алгоритм роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному просторі закладу загальної середньої освіти.

Партнерська взаємодія з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу.

Напрями роботи соціального педагога із батьками дітей з ООП.

Тема 7. Психолого-педагогічний супровід батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах діяльності Інклюзивно-ресурсного центру

Взаємодія батьків та Інклюзивно-ресурсних центрів для забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами. Роль ІРЦ в умовах війни: комплексна оцінка й супровід, психологічна допомога. Шляхи реалізації супроводу батьків дитини з ООП в ІРЦ.

Особливості співпраці батьків та фахівців (консультантів) ІРЦ в умовах воєнного стану.

Огляд наповненості сайту Інклюзивно-ресурсного центру щодо надання підтримки батькам (установа за вибором здобувача вищої освіти)

Тема 8. Методичні аспекти консультування батьків дітей з ООП

Поради, щодо забезпечення належних адаптацій дитини, заохочення до впевненості та самостійності. Налагодження особистісного спілкування. Формування комунікативних навичок дитини з ООП. Корекційно-розвивальна робота з дитиною із затримкою психічного розвитку, дитиною з інтелектуальними порушеннями, розладами спектру аутизму. Гіперактивний розлад з дефіцитом уваги у дітей. Проблема гіперопіки у вихованні дітей з психофізичними порушеннями.

Індивідуальний підхід до дітей з різними категоріями порушень.

Лекція для батьків «Ризики та безпека дітей з ООП в он-лайн середовищі».

Тема 9. Підтримка психологічного здоров'я батьків в умовах команди супроводу

Феномен батьківського вигорання як предмет психолого-педагогічного дослідження. Тренінг для батьків дітей з особливими освітніми потребами. Ефективність тренінгів для батьків. Нетрадиційні форми роботи з батьківською громадськістю.

Підтримка ресурсного потенціалу батьків дітей з ООП під час війни та у післявоєнний період

Перегляд вебінару з проблеми: анотація

Тема 10. Практикоорієнтовані напрямки розвитку дітей з ООП в умовах сім'ї

Розвиток аналітико-синтетичної діяльності дітей з ООП. Формування уявлень про світ. Організація ігрової діяльності. Дидактичні ігри. Компетентнісно орієнтовані завдання. Застосування прийомів арт-терапії (музикотерапія, ізотерапія, казкотерапія тощо)

Створення картотеки вправ: розвитку когнітивних процесів (пам'яті, уваги, мислення, уяви). Вправи та завдання, що сприяють розвитку дрібної моторики рук.

Корекційний вплив на дитину чинниками середовища («терапія середовищем»): синтез думок

6.2. Структура навчальної дисципліни

1	денна форма						заочна форма					
	2	у тому числі					8	у тому числі				
		3	4	5	6	7		9	10	11	12	
Змістовий модуль. Теоретико-методичні засади психолого-педагогічного супроводу та консультування батьків дітей з ООП												
Тема 1. Сім'я як соціальний інститут	8	2	2		4		8	2			8	
Тема 2. Специфіка сімейного впливу на розвиток особистості дитини	8	2	2		4		8				6	
Тема 3. Організаційно-психологічні засади супроводу родин, в яких виховуються діти з особливими освітніми потребами	10	2	2		6		10		2		8	
Тема 4. Консультування сім'ї як чинник формування батьківської компетентності	10	2	2		6		10		2		8	
Тема 5. Психолого-педагогічний супровід та консультування батьків дітей з ООП у закладах дошкільної освіти	8	2	2		4		8				8	
Тема 6. Сутність психолого-педагогічного супроводу на рівні закладу загальної середньої освіти	8	2	2		4		8		2		6	
Тема 7. Психолого-педагогічний супровід батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах діяльності Інтегративно-ресурсного центру	8	2	2		4		8		2		6	
Тема 8. Методичні аспекти консультування батьків дітей з ООП	8	2	2		4		8		2		6	
Тема 9. Підтримка психологічного здоров'я батьків в умовах команди супроводу	8	2	2		4		8				8	
Тема 10. Практикоорієнтовані	8	2	2		4		8				8	

напрямки розвитку дітей з ООП в умовах сім'ї											
МКР Узагальнення матеріалу	6		4		2		6				6
Усього годин	90	20	24		46		90	4	8		78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	
		денна	заочна
Змістовий модуль. Теоретико-методичні засади психолого-педагогічного супроводу та консультування батьків дітей з ООП			
1.	Тема 1. Система ціннісних орієнтацій сім'ї	2	
2.	Тема 2. Стилi сімейного виховання	2	
3.	Тема 3. Забезпечення ефективної комунікативної взаємодії. Етика спілкування	2	2
4.	Тема 4. Педагогічна система підвищення педагогічної культури батьків	2	2
5.	Тема 5. Співпраця фахівців команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами з батьками в умовах ЗДО	2	
6.	Тема 6. Партнерська взаємодія з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу	2	
7.	Тема 7. Особливості співпраці в умовах воєнного стану	2	2
8.	Тема 8. Індивідуальний підхід до дітей з різними категоріями порушень	2	2
9.	Тема 9. Підтримка ресурсного потенціалу батьків дітей з ООП під час війни та у післявоєнний період	16	
10.	Тема 10. Створення картотеки вправ: розвитку когнітивних процесів (пам'яті, уваги, мислення, уяви). Вправи та завдання, що сприяють розвитку дрібної моторики рук	2	
11.	Модульна контрольна робота	2	
12.	Узагальнення матеріалу	2	
	Разом за змістовим модулем	24	8
	Всього	24	8

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Науковий вклад з питання особливостей виховання дітей з ООП у сім'ї: картотека публікацій	4	8
Тема 2. Можливості реалізації виховного потенціалу сучасної сім'ї	4	6
Тема 3. В. Сухомлинський про батьківську любов («Батьківська педагогіка», «Моральні цінності», «Ми продовжуємо себе в дітях»).	6	8
Тема 4. Особливості використання методів і прийомів сімейного	6	8

консультування		
Тема 5. НУМО! цифрова екосистема для розвитку дошкільнят: методичні тки (аналіз матеріалів Інтернет-платформи)	4	8
Тема 6. Напрями роботи соціального педагога із батьками дітей з ООП	4	6
Тема 7. Огляд наповненості сайту Інклюзивно-ресурсного центру щодо надання підтримки батькам (установа за вибором здобувача вищої освіти)	4	6
Тема 8. Лекція для батьків «Ризики та безпека дітей з ООП в он-лайн середовищі»	4	6
Тема 9. Перегляд вебінару з проблеми: анотація	4	8
Тема 10. Корекційний вплив на дитину чинниками середовища («терапія середовищем»): синтез думок	4	8
Узагальнення матеріалу	2	6
Всього	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Обладнання: мультимедійний комплекс, гаджети

Програмне забезпечення: робоча програма навчальної дисципліни, презентації програмового матеріалу.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

Словесні – бесіда, розповідь, пояснення, диспут; наочні – демонстрація, візуалізація; практичні – ситуаційні завдання, аналітичні вправи, синтетичні вправи, тестові завдання; за логікою викладу – індукція, дедукція; за рівнем пізнавальної активності – проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1.Актуальні питання теорії і практики інклюзивного навчання у закладах освіти : монографія / [кол. авт.: Гаврилова Н. С., Миронова С. П., Платаш Л. Б., Романюк С. З. та ін.] ; за заг. ред. Л. Б. Платаш. Чернівці : Технодрук, 2020. 572 с.

2.Аргіропулос Д., Тарнавська Н. А. Інклюзивна педагогіка: Навчальний посібник для науково-педагогічних працівників, студентів закладів вищої освіти. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2020. 248 с.

3. Батьківство без стресу: посібник для спеціалістів / [Т. Журавель Л. Мельник, Г. Романюк та ін.]. Київ, 2022. 176 с.

4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими освітніми потребами: навчання та супровід у період повоєнної відбудови: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 192 с.

5. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.

6. Миронова С. П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навч.- метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.

7. Організація роботи асистента вчителя в інклюзивному класі. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01009t1c-a99b.docx.html>

8. Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями / навчально-методичний посібник / авт.: О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С. Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової. К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 154 с.

9. Савінова Н. В., Берегова М. І., Борулько Д. М. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Навчально-методичний посібник. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. 166 с.

10. Технології психологічного забезпечення освітнього процесу в інклюзивній школі : методичний посібник / автори-упорядники Д.Д. Романовська, Р.І.Мінтянська / за загальною редакцією Д.Д. Романовської. Чернівці : Технодрук, 2019. 158 с.

11. Трикоз С. В., Блеч Г. О. Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.

12. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки [текст]: підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 248 с.

Додаткова література

13. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод. посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій, О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда / За заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.

14. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування: навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.

15. Воронова С. В. Робота з батьками: теорія та практика. Навчально-методичний посібник. Одеса «Астропринт» 2015. 111 с.

16. Коновальчук І.М., Можарівська С.І. Аспекти взаємодії вчителя початкових класів з батьками дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні проблеми початкової освіти : теорія і практика : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (24 жовтня 2023 року) / за заг. ред. О. Гордієнко. Житомир, 2023. С. 21-24.

17. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання : підручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.

18. Миронова С. НУШ: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: «Астон», 2020. 176 с.

19. Психологічна підтримка та супровід дорослих і дітей у кризових ситуаціях : практикум / упорядники Т.Р. Браніцька, Л.О. Матохнюк, О.М. Шпортун. Вінниця, 2022. 131 с.

Інтернет-джерела

20. Допомога дітям з ООП під час війни. Поради для батьків. URL: <https://nus.org.ua/articles/dopomoga-dityam-z-oo-pid-chas-vijny-porady-dlya-batkiv/>

21. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 21, ст.252). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>

22. Закон України «Про охорону дитинства», 2001. URL: <https://osvita-mykolaivka.rada.today/normatyvni-dokumenty-shhodo-inklyuzyvno-go-navchannya/>.

23.Миронова С.П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. Випуск №9, 2017. URL: <https://aqce.com.ua/vipusk-n9-2017/mironova-sp-robota-fahivciv-z-simjami-jaki-vihovujut-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami.html>

24.Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>

25.Положення про Інклюзивно-ресурсний центр. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 545 (зі змінами від 21.07.2021 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text>

26.Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957>

27.Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр Постанова Кабінету Міністрів України №493 від 29 квітня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2022-%D0%BF#Text>

28.Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2021 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 р. № 483 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2022-%D0%BF#Text>

29.Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

30.Скляр Т. Психологічні аспекти підтримки дітей з особливими освітніми потребами. *Наукові записки Уманського державного педагогічного університету*. 2021. URL: <http://udpu.edu.ua/naukovi-zapysky/psychological-aspects-of-supporting-children-with-special-needs>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 202 / 202 н.р. без змін; зі змінами
(Додаток).

Протокол № ___ від «___» ___ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ___).

Протокол № ___ від «___» ___ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н. р. без змін; зі змінами
(Додаток ___).

Протокол № ___ від «___» ___ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ___).

Протокол № ___ від «___» ___ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____